

PATIËNTEN INFORMATIE

De behandeling van COPD

op de afdeling Longgeneeskunde

**MAASSTAD
ZIEKENHUIS**

een santeon ziekenhuis

Met deze folder wil het Maasstad Ziekenhuis u informeren over de opname en de behandeling van uw COPD op de afdeling. Hierin komen kort de volgende onderwerpen aan bod:

- De opname
- De behandeling
- Diverse metingen en onderzoeken
- Het beademen met een BiPAP-apparaat
- De diëtist(e)
- De fysiotherapeut
- De longrevalidatie
- De longverpleegkundige in het ziekenhuis
- Stoppen met roken
- Het ontslag
- Zuurstof thuis
- De longverpleegkundige thuis

De opname

U bent opgenomen op de afdeling Longziekten van het Maasstad Ziekenhuis voor de behandeling van uw COPD. COPD is de afkorting van **C**hronic **O**bstructive **P**ulmonary **D**isease, een longziekte waarbij de ademhaling chronisch bemoeilijkt is. Het is de nieuwe naam voor chronische bronchitis en longemfyseem (uitgerekte longen).

De reden van opname is een verergering van de klachten bij uw COPD. Dit wordt 'exacerbatie' genoemd. In de meeste gevallen wordt een exacerbatie veroorzaakt door een virus (verkoudheidsvirus) of een bacterie. Deze veroorzaken ontstekingen in de luchtwegen. De kortademigheid, het hoesten en het opgeven van slijm (sputum) nemen toe. De gebruikelijke medicatie helpt onvoldoende. Een ziekenhuisopname is nodig voor een maximale behandeling. De opnameduur bedraagt in de meeste gevallen vijf tot zeven dagen.

De behandeling

De behandeling bestaat uit het toedienen van:

- Een ontstekingsremmend medicijn (DAF = Di-AdrisonF, de oplosbare vorm van prednison) via een heel dunne katheter (venflon) in een ader van de arm. U krijgt twee dagen 50 mg, waarna u over gaat op prednison oraal gedurende zeven dagen.
- Luchtwegverwijders (zoals: Combivent, Ipramol, Ipraxa of Ventolin) via een vernevelaar.
- Een antibioticum als er sprake is van hoge koorts of een bacterie in het opgehoeste slijm (sputum).
- Extra zuurstof via een slangetje in de neus, indien nodig.

Meestal worden de inhalatiemedicijnen die u thuis gebruikt in overleg met de arts tijdelijk gestopt. Tijdens uw opname gebruikt u de medicijnen die u van de verpleegkundige krijgt. Overige medicatie voor andere aandoeningen dan die van de longen krijgt u eveneens van de verpleegkundige.

Als uw COPD weer onder controle is, kunt u in de meeste gevallen uw eigen medicatie weer gaan gebruiken. Het is raadzaam deze in het ziekenhuis bij u te hebben. U hoort van de arts of de verpleegkundige met welke medicijnen u mag doorgaan, starten of stoppen.

Voor een goede werkzaamheid van uw inhalatiemedicatie is een goede inhalatietechniek van wezenlijk belang. De verpleegkundigen van de afdeling en de longverpleegkundige op de polikliniek kunnen u hierbij helpen.

Diverse metingen/onderzoeken:

Metten van hartfrequentie, bloeddruk en temperatuur

Afhankelijk van uw toestand worden de hartfrequentie, bloeddruk en temperatuur op vaste momenten overdag en 's avonds gemeten.

Pijnscore

Op dezelfde tijdstippen als bij het meten van hartfrequentie, bloeddruk en temperatuur wordt aan u gevraagd of er sprake is van pijnklachten. De score wordt uitgedrukt in cijfers van 0 (geen pijn) tot 10 (onhoudbare pijn).

Zuurstofgehalte in het bloed

Het zuurstofgehalte in het bloed wordt onder andere gemeten met een saturatiemeter. De saturatiemeter bestaat uit een knijper die op één van de vingers of het oor wordt geplaatst en een kastje waarop in het display het zuurstofgehalte is af te lezen. U krijgt extra zuurstof toegediend wanneer uit bloedonderzoek en/of de meting aan de vinger blijkt dat er sprake is van zuurstofgebrek. Wanneer bij herhaalde controles blijkt dat het zuurstofgehalte in uw bloed normaal is, wordt de toediening van extra zuurstof gestopt. Heeft u ook na uw opname zuurstof thuis nodig? Zie dan de folder "Zuurstof thuis".

Bloedonderzoek

Bloedonderzoek geeft informatie over het functioneren van diverse organen zoals de longen, de nieren en de lever. Voor het bepalen van het zuurstof- en koolzuurgehalte (bloedgassen) in het bloed wordt u geprikt in de polsslagader (voor het zuurstofgehalte) of in de top van een vinger (voor het koolzuurgehalte).

Sputumkweek

Het sputum (slijm dat u ophoest) wordt in sommige gevallen onderzocht op de aanwezigheid van bacteriën.

Tijdens de dagelijkse visite komen de arts en een verpleegkundige bij u langs om te informeren naar uw welbevinden en voor het bespreken van de resultaten van de onderzoeken. Op grond hiervan wordt waar nodig de behandeling aangepast.

Het beademen met een BiPAP-apparaat

Bij een exacerbatie van uw COPD kan het voorkomen dat in het bloed het zuurstofgehalte te laag en het koolzuurgehalte te hoog is. Dit wijst op een ernstige vorm van longfalen. De ademhaling moet dan ondersteund worden met een Bi-PAP-apparaat (Bi-Level Positive Airway Pressure: positieve druk in de luchtwegen bij het in- en het uitademen). U krijgt over uw neus en mond een masker, dat via een slang in verbinding staat met een beademingsapparaat. Zie de folder over Bi-PAP.

Voor de juiste toepassing is het belangrijk dat u de instructies van de verpleegkundige nauwgezet opvolgt.

De diëtist(e)

Een goed gewicht bij COPD is belangrijk. Zowel onder- als overgewicht zijn niet gewenst. COPD kan leiden tot (ongewenst) gewichtsverlies. De ademhaling kost meer energie waardoor extra calorieën nodig zijn om het gewicht op peil te houden. Het is van belang dat uw (ademhalings) spieren in goede conditie blijven. Hiervoor moet uw voeding dan ook voldoende eiwitten, vitamines en mineralen bevatten. Wanneer uw lichaamsgewicht te laag is, kan de diëtist(e) ingeschakeld worden. De diëtist(e) geeft u adviezen over de gewenste voedselinname. Soms is bijvoeding in de vorm van drink- of sondevoeding nodig.

De fysiotherapeut

De dag van uw opname of zo snel mogelijk erna krijgt u bezoek van de fysiotherapeut. De fysiotherapeut beoordeelt uw ademhaling en geeft u zo nodig adviezen om deze te verbeteren. Ook helpt de fysiotherapeut u bij het aanleren van goede techniek voor het ophoesten van (taai) slijm. Daarnaast geeft de fysiotherapeut adviezen met betrekking tot het bewegen. In beweging blijven is belangrijk voor een goed herstel. Wij stimuleren u daartoe en willen u daarbij helpen. Ook na ontslag uit het ziekenhuis is het belangrijk dat u blijft bewegen, de fysiotherapeut kan u hier over adviseren.

Neemt u vooral gemakkelijk zittende kleding mee, zodat u zich overdag gewoon kunt aankleden.

Het is heel belangrijk dat u uw dagelijkse activiteiten zoals wassen, aankleden en aan tafel eten zo snel mogelijk weer oppakt. Dit wordt ook door de verpleegkundigen gestimuleerd.

Als u thuis gebruik maakt van een rollator dan raden wij u aan deze mee te (laten) brengen zodat u zich hiermee op de afdeling kunt verplaatsen. Zet hier duidelijk uw naam op.

Longrevalidatie

De mogelijkheid bestaat om patiënten die in een slechte algemene conditie verkeren of weinig weerstand hebben mee te laten doen aan ons poliklinisch longrevalidatieprogramma. Informatie hierover kunt u krijgen van de fysiotherapeut, de verpleegkundige van de afdeling of de longverpleegkundige. Voor meer informatie, zie folder "Longrevalidatie".

Mondharmonicatherapie

Het ziekenhuis biedt mondharmonicatherapie aan voor COPD-patiënten. De therapieën worden gegeven in groepsverband en vinden plaats onder begeleiding van een docent. De therapieën zijn gericht op het verbeteren van de ademhalingstechniek en leert patiënten effectiever gebruik te maken van hun beschikbare lucht. Indien u interesse heeft in het volgen van de therapie, informeer hiervoor dan bij uw verpleegkundige.

De longverpleegkundige in het ziekenhuis

De longverpleegkundige is een verpleegkundige die gespecialiseerd is in longziekten en geeft u:

- uitleg over het ziektebeeld en beantwoord uw vragen hierover;
- instructie bij het inhaleren van medicatie;
- informatie over het gebruik van zuurstof thuis;
- informatie over instellingen, die zich bezig houden met activiteiten en zorg rondom COPD.

Voor meer informatie, zie folder “De longverpleegkundige”.

Als u voor de eerste keer bent opgenomen krijgt u bij ontslag niet alleen een afspraak bij de longarts, maar ook bij de longverpleegkundige op de polikliniek. Tijdens uw opname komt de longverpleegkundige bij u langs op de afdeling.

Stoppen met roken

Roken op de afdeling is niet toegestaan. Roken verergert uw klachten en zorgt ervoor dat de behandeling minder goed werkt. U wordt sterk geadviseerd te stoppen met roken. Vraag de longverpleegkundige om hulp bij het stoppen met roken.

Ontslag

U gaat naar huis wanneer u voldoende hersteld bent. Mogelijk is uw conditie nog niet helemaal op het oude niveau. U krijgt altijd een nabehandeling met prednison en soms een antibioticum voor thuis. Dit staat vermeld op de ontslagpapieren.

De ontslagpapieren bestaan uit:

- een voorlopige ontslagbrief gericht aan uw huisarts;
- een lijst met uw medicatie;
- **een recept op A4 formaat** voor de apotheek;
- een afspraak bij de longarts, indien mogelijk met een longfunctie-onderzoek;
- een afspraak bij de longverpleegkundige.

Zuurstof thuis

De arts stelt de indicatie voor zuurstofgebruik thuis. De aanvraag wordt vanuit het ziekenhuis geregeld.

Heeft u al zuurstof thuis dan is het voldoende dat u de leverancier inlicht of laat inlichten.

De longverpleegkundige thuis

In een aantal gevallen wordt de longverpleegkundige van de Thuiszorg ingeschakeld. Zij geeft begeleiding in de thuissituatie bij vragen over COPD en bij het oplossen van een aantal praktische problemen.

Voorts kan zij u adviezen geven/trainen bij het gebruik van medicatie, het zuurstofgebruik met u doornemen/controleren, voorlichting over het ziektebeeld geven en u adviseren over uw woonomstandigheden.

Belangrijke telefoonnummers:

Afdeling Longziekten (010) 291 37 34 / (010) 291 33 30

Polikliniek Longziekten (010) 291 22 25

Longverpleegkundige (010) 291 27 17

De afdeling Longfunctie is bereikbaar via de polikliniek Longziekten.

De informatie in deze folder is belangrijk voor u. Als u moeite heeft met de Nederlandse taal, zorg dan dat u deze folder samen met iemand leest die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

The information in this brochure is important for you. If you have any difficulties understanding Dutch, please read this brochure together with somebody who can translate or explain the information to you.

Bu broşürdeki bilgi sizin için önemlidir. Hollandaca dilde zorlanıyorsanız, bu broşürü size tercüme edecek ya da açıklayacak biriyle birlikte okuyun.

Informacje zawarte w tym folderze są ważne dla Państwa. Jeśli język niderlandzki sprawia Państwu trudność, postarajcie się przeczytać informacje zawarte w tym folderze z kimś, kto może Państwu je przetłumaczyć lub objaśnić.

المعلومات المتواجدة في هذا المنشور مهمة بالنسبة لكم. إذا كنتم تواجهون صعوبة في اللغة الهولندية،
إحرصوا حينئذ على أن تقرأوا هذا المنشور بحضور شخص ما، الذي يترجم لك المعلومات الواردة فيه
أو بشرحها لكم.

Maasstad Ziekenhuis
Maasstadweg 21
3079 DZ Rotterdam

T: (010) 291 19 11

I: www.maasstadziekenhuis.nl / www.maasnik.nl (kinderwebsite)

I: www.maasstadziekenhuis.nl/mijn (patiëntenportaal)

